

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 25, 1989

Nr. 143

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Žinios iš vyskupijų

Panevėžys. 1988 m. liepos mėnesį Panevėžio miesto tikintieji išsirinko Švč. Trejybės (Marijonų) bažnyčios komitetą ir įpareigojo jį rūpintis minėtos bažnyčios sugrąžinimu tikintiesiems.

Rugpjūčio 10 d. naujai susidaręs bažnytinis komitetas pristatė miesto vykdomojo komiteto pirmininkui J. Bečeliui ir bandė aptarti bažnyčios grąžinimo klausimus. Pirmininkas pareiškė, kad Panevėžio miestui trūksta kultūrinių įstaigų: parodų rūmų, paveikslų galerijos, koncertų salės, kultūros namų ir t.t., kad trūktų bažnyčios jis nemano; pirmininko įsitikinimu, miestui, kuriame gyvena 125,000 gyventojų turi pilnai užtekti dviejų veikiančių bažnyčių.

Pokalbio pabaigoje pirmininkas J. Bečelis nusileido komitetui tiek, kad pažadėjo bažnyčios grąžinimo klausimą aptarti su RRT įgaliotiniu P. Anilioniu. Komiteto nariams priminus, kad šiam klausimui spręsti pakanka vietinės valdžios vykdomųjų komitetų sprendimo, ką nedviprasmiškai savo kalboje patvirtino ir TSKP CK Generalinis sekretorius M. Gorbaciovus. J. Bečelis bandė teisintis: „Taip. Bet prašau jus, supraskite ir mane“.

*Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!*

Rugsėjo 21 d. bažnytinis komitetas antrą kartą susitiko su miesto valdžia. Šį kartą pokalbyje su tikinčiaisiais dalyvavo ir pirmininko pavaduotojas E. Sruogius. Valdžios pareigūnai pareiškė, kad sudarytas perspektyvinis planas, pagal kurį Švč. Trejybės bažnyčia po remonto bus paversta parodų ir vargonų muzikos koncertų sale; komitetui ateičiai pasiūlė pagalvoti apie naujos bažnyčios statybą miesto mikrorajone. Tikintieji argumentuotai reikalavo bažnyčią grąžinti tikriesiems jos savininkams ir naudoti pagal jos paskirtį - Dievo garbinimui.

Valdžios pareigūnai tvirtino, kad bažnyčią negalima grąžinti ir dėl to, kad netoli jos pastatytas kino teatras „Versmė“ bei profesinė technikos mokykla, ir bažnyčia nesiderina su šiomis įstaigomis. Tikintieji pasijuto įžeisti ir atsikirtė: „nejaugi, pirmininke, tikintieji dar iš šiandien laikomi raupuotais? Argi miesto partijos komitetui ir Balčikonio vidurinei mokyklai yra malonesnė kaimynystė su venerinių ligų dispanseriu ir moterų lageriu?“

Miesto valdžia nieko konkretaus nepažadėjo. Patarė kreiptis po 2-3 mėnesių.

Senatoriai baigė dokumentų nagrinėjimą

Washingtonas. - Senato Informacijos komiteto nariai sukvietė spaudos konferenciją ir pranešė, jog nerado įrodymų, kad Reagano vyriausybė būtų sulaukusi ar dariusi pastangas sistematiškai sulaukyti dokumentus nuo Kongreso tyrimo komiteto, kuris vedė apklausinėjimus Irano-Contras byloje.

Bet komitetas negalys sakyti, kad nebuvo tokios galimybės, kad kas nors, nežinomas jiems asmuo, galėjęs išimti kai kuriuos dokumentus iš bylų, kurie galėjo būti surišti su ginklų pardavimu Iranui. Senato daugumos vadovas sen. George Mitchell buvo prašęs minėtą komitetą dar kartą patikrinti dokumentus, kurių galėjo negauti Kongreso komitetas, pradedant investigaciją 1987 m. Pukininko Oliver North teisme buvo atskleisti keli tokie dokumentai, kurių tas komitetas nebuvo pastebėjęs. Dabar ši komisija, pakartotinai ištyrusi prašomą reikalą, nerado jokių pasikeitimų.

Nepastebėti raštai

Tačiau sen. David Boren, Informacijos komiteto pirmininkas, ir sen. William Cohen, vicepirmininkas, atrado tik keletą prasielintų, kai Baltieji rūmai ir Kongreso investigacijos komitetas juos tikrino. Pranešime senatoriai pastebė, kad FBI agentūra, kuri tikrino juos pulk. North įstaigoje, galėjo juos laikyti nesvarbiais, tad jie ir nebuvo parodyti Kongreso investigacijos komitetui. Senatoriai taip pat pasakė, jog buvo rasta viena byla su Baltųjų rūmų dokumentais, pirmiau ne-

pastebėjais. Joje yra memorandumai ir prezidentinė korespondencija su užsienio vadais. Nurašai turėjo būti siunčiami Saugumo tarybai, tačiau ne visada tai būvę daroma.

Nebus naujų tardymų

Senatoriai nusprendė, kad nereikia vėl iš naujo pradėti Kongreso investigacijos, nes visada bus rasta kokių nors netikslumų. Byloje buvo atrasti septyni raštai. Šeši raštai liečia planus, kad Honduras padėtų Nikaragvos laisvės kovotojams ir už tai jie gautų ekonominę ir karinę paramą. O septynis raštai yra memo, kuriame Saugumo tarybos narys pulk. Oliver North 1985 m. spalio 30 d. prašo savo viršininką Robert McFarlane priminti prezidentui apie planą pasiųsti Contras slaptais informacijomis dviejų specialių ginklų atveju. Ranka ten parašyta, kad prez. Reaganas su tuo sutiko. Senatoriai nusprendė, kad čia nebuvo blogos valios, nes jie buvo parodyti North apklausinėjimo byloje.

Pripažino Stalino-Hitlerio sandorį

Maskva. Komunistų partijos pareigūnas - KP centrinio komiteto tarptautiniams reikalams skyriaus vedėjas V. Falin, kalbėdamas vokiečių televizijai pripažino, kad Stalinas ir Hitleris pasirašė slaptą sutartį, pasidalinant Rytinę Europą į įtakų sferas, pridėdamas: „Nėra abejonės, kad buvo ir priedinis slaptas protokolas“.

Prezidentas Bush tariasi su Atstovų Rūmų mažumą (respublikonų) vadais Robert Michel ir Newt Gingrich, kurie vėlova pastangoms praversti JAV Konstitucijos amendmėntą uždrausti veliavos išniekinimus.

Landsbergis baigia apsilankymą JAV-ėse

IV. Susitikimai Washingtone

Washingtonas, 1989 liepos 23. (LIC) Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio seimo tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis kartu su žmona Gražina baigė 20 dienų trukusią viešnagę Jungtinėse Amerikos Valstijose ir vakar iš Washingtono Dulles aerouosto išvyko namų link.

Ketvirtadienį, liepos 13 d. V. Landsbergis susitiko su daugiau kaip 10 JAV Informacijos agentūros (US Information Agency) pareigūnais. Posėdžio tikslas buvo aptarti kultūrinių mainų galimybes tarp JAV ir Lietuvos. Tokių kultūrinių mainų koordinavimas ar tiesioginis vykdymas kaip tik yra viena iš JAV Informacijos agentūros veiklos funkcijų.

Valstybės departamente

Penktadienį, liepos 14 d. ryte V. Landsbergis nuvyko į JAV Valstybės departamentą. Tenai apie Lietuvos padėtį kalbėjo keliems diplomatom, įskaitant sekretoriaus pavaduotojui Europos reikalams p. Johnsonui bei direktoriaus pavaduotojui Rytų Europos reikalams p. Hornblowui (abudu laikinai eina pareigas kol bus paskirti nuolatiniais pavaduotojais).

Po pietų įvyko susitikimas su sovietologu Dimitri Simes. Jis užima vadovaujančią poziciją nevaldinėje organizacijoje, vardu Carnegie Endowment for International Peace, kuri puoselėja tarptautinę taiką. Susitikimo metu, Simes pasiūlė prof. Landsbergiui suruošti spaudos konferenciją, kas vėliau ir įvyko.

Liepos 17 d. po pietų prof. Landsbergis susitiko su dr. Robert Hutchings, kuris yra direktorius Europos politiniams reikalams Valstybinio saugumo taryboje (National Security Council). Ši Baltųjų rūmų taryba turi esminę rolę padedant nustatyti JAV prezidento užsienio politiką.

JAV Kongrese

Sekandį dieną prasidėjo apsilankymą JAV Kongrese. V.

Landsbergis ilgai kalbėjosi su JAV Atstovų rūmų vyriausio Respublikonų partijos vado kongresmeno Bob Michel užsienio reikalų patarėju. Toliau, vyko trumpas pasimatymas su kongresmenu Sam Gejdenson, kurio šeima kilus iš Lietuvos.

Nevaldinėse įstaigose

Po pietų V. Landsbergis buvo pakviestas į rusų studijoms puoselėti Kennan Institute for Advanced Russian Studies. Tai mokslinis institutas priklauso Smithsonian Institui (Smithsonian Institution). Jis pritraukia mokslininkus iš viso pasaulio, kurie atvyksta į Washingtoną trumpam laikui gilintis savo specialybe bei susitikti su kitais mokslininkais. Landsbergis prabilo į maždaug 30 akademikų, jiems suglaustai pristatydams Lietuvos pokarinę istoriją raidą. Po to priėmė klausimus iš publikos. Mokslininkai rodė gyvą susidomėjimą įvykiais Lietuvoje. Vieniems rūpėjo žinoti, ar Sąjūdis tikrai tikisi nepriklausomos Lietuvos atstatymo. Kitus domino lietuvių-rusų santykiai Lietuvoje, lietuviškos valiutos įvedimo klausimas ir pan.

Iš Kennano Instituto Landsbergis nuvyko į nevaldinę organizaciją Natioanl Endowment for Democracy įstaigą. Šios organizacijos tikslas yra puoselėti demokratiją visame pasaulyje, sutelkiant iš JAV kongreso materialinę paramą demokratiniams judėjimams. V. Landsbergis susitiko su tos organizacijos pirmininku Carl Gershaman. Pasitarime taipogi dalyvavo Sąjūdžio seimo tarybos narys Emanuelis Zingeris bei Lietuvos Informacijos Centro direktorė Gintė Damušytė, abudu atvykę iš New Yorko.

Vakare Lietuvos pasiuntinybėje įvyko Washingtono lietuvių visuomenės susipažinimas su Landsbergiais, kuri organizavo nepriklausomos Lietuvos charge Stasys Lozoraitis kartu su sostinės lietuvių Bendruomenės skyriumi. Trečiadienį, liepos 19 d. Na-

tional Endowment for Democracy patalpose įvyko pusryčiai, kurių garbės svečiu buvo V. Landsbergis. Susirinko keliasdešimt kvietusių atstovų iš spaudos, JAV Kongreso, Valstybės departamento, mokslinių institucijų, nevaldinių organizacijų ir pan. išklausti Landsbergio trumpo pranešimo apie Sąjūdį ir pateikti jam klausimų. Nors programa tęsėsi daugiau kaip valandą, susidomėjimas buvo didelis ir klausimų buvo daug.

Po pietų Landsbergis susitiko su dviem senatoriais, kurie yra tarp pajėgiausių ir įtakingiausių JAV Kongreso narių. Pirma buvo trumpas pasimatymas su Respublikonų partijos senatorium Richard Lugar, Užsienio reikalų komiteto nariu. Antras pasimatymas, trukęs maždaug 45 minutes, buvo su Demokratų partijos senatorium Bill Bradley. Į šiuos susitikimus V. Landsbergis lydėjo JAV lietuvių Bendruomenės pirmininkas dr. Antanas Razma ir Bendruomenės atstovė Asta Banionytė-Connor.

Spaudos konferencija

Ketvirtadienį liepos 20 d. rytą V. Landsbergiui buvo suruošta spaudos konferencija Carnegie Endowment būstinėje. Ją pravedė Charles W. Maynes, redaktorius Foreign Policy žurnalo, kurį leidžia Carnegie Endowment. Landsbergis apibūdino padėtį Lietuvoje, paaiškino lietuviškos valiutos įvedimo raidą. Jo įvadą sekė klausimai iš žurnalistų, kurių buvo tarp 20 ir 30, įskaitant pagarsėjusius žurnalistus kaip Daniel Schorr, Morton Kondracke ir Georgie Anne Geyer. Iš pateiktų klausimų susidarė išspūdis, kad spauda palankiai žiūri į Pabaltijo tautas, bet kad jai sunku suprasti, kaip jos gali tapti laisvos. Schorr klausimas tokiai žurnalistų galvosena. Jis nusistebėjo, kad lietuvių tauta sugebėjo išlaikyti savo tautinį identitetą per 50 metų priespaudos ir prašė paaiškinti kaip tai buvo įmanoma. Landsbergis ir klausimą atsakė, apibūdindamas ne tik tautos patvarumą sunkiausiais istorijos momentais, kaip 19-to šimtmečio gale, bet taipogi ir gilią tautos valstybingumo šaknis nuo 13 amžiaus.

Iš Carnegie Endowment, V. Landsbergis keliavo į JAV Kon-

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Vilniuje birž. 29 d. atkurta Lietuvos Bibliotekininkų draugija. Sveikinime priminta, jog 1931 m. nepriklausomoje Lietuvoje įkurta draugija veikė 20 m., vadovaujama Vaclovo Biržiškos, o draugiją panaikinus, jos nariai rizikuodami gyvybe gelbėjo knygas nuo naikavimo. Dabartinio pirminku išrinktas Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos mokslinio skyriaus vedėjas Vytautas Rimša.

Po to V. Landsbergis nuvyko į Amerikos Balsą, kur davė atskirus pasikalbėjimus lietuvių, lenkų bei rusų skyriams. Tarėsi su Amerikos Balso direktorium Richard Carlson bei jo pavaduotojais.

Pavergtų Tautų diena

Pastangos išrūpinti V. Landsbergio pasimatymą su prezidentu Bushu nebuvo sėkmingos. Tačiau, V. ir G. Landsbergiai buvo tarp poros šimtų kvietusių svečių, kurie nuvyko į Baltųjų rūmų Rožių sodelį penktadienio, liepos 21 d. rytą išklausti prezidento Busho kalbą Pavergtų tautų dienos proga. Toje prkalboje Bushas paminėjo Pabaltijo valstybių tautinį atgimimą. Iš Baltųjų rūmų Rožių sodelio V. Landsbergis nuvyko į pasimatymą su Valstybinio saugumo taryboje (National Security Council) dirbančia pagrindine sovietologe dr. Condoleezza Rice.

Po pietų, V. Landsbergis sugižo į Kongresą pasitarimui su kongresmenais Douglas Bereuter ir John Miller. Abudu yra Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto nariai, kurie numato vykti į Lietuvą rudenį.

AFL-CIO centre

Iš kongreso V. Landsbergis nuvyko į JAV-ų didžiausios ir galingiausios profsąjungos AFL-CIO centrą. Tenai valandą su puse praleido su AFL-CIO pirmininku Lane Kirkland bei jo štabo nariais. Kirkland domėjosi Sąjūdžiu ir Lietuvos Darbininkų Sąjunga.

Maždaug tiek pat laiko Landsbergis praleido pasimatyme su buvusiu JAV Valstybinio saugumo tarybos vadu sovietologu dr. Zbigniew Brzezinski.

Tarp aukščiausių išvardintų susitikimų įvyko prof. Landsbergio pasikalbėjimai su pavieniais žurnalistais, atstovaujantiais įvairią spaudą, pavyzdžiui japonų laikraštį *Sekai Nippon*, *Washington Post*, *Cleveland Plain Dealer* ir Laisvosios Europos radiją.

V. Landsbergio programą Washingtono tvarkė JAV lietuvių Bendruomenės atstovė Asta Banionytė-Connor. Ji Landsbergi lydėjo į daugumą susitikimų. Prie programos planavimo daug prisidėjo ir nepriklausomos Lietuvos diplomatas Stasys Lozoraitis, pas kurį Landsbergiai buvo apsisutoje. Jų vizito metu, Lietuvos pasiuntinybė tapo Landsbergio veiklos koordinaciniu centru. Kai kuriuos Landsbergio susitikimus suruošė lietuvių Informacijos centro Washingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas.

Vytautą ir Gražiną Landsbergius šeštadienio popietę į Washingtono aerouostą palydėjo Stasys Lozoraitis, dr. Antanas Razma bei maža grupė Washingtono apylinkėse gyvenančių lietuvių.

— Zarasų partijos sekretorė Liubovė Galvelienė priima į pareigas vis daugiau žmonių, kurie nesupranta lietuviškai.

— Nemuno upėje šią vasarą leistinos užtersimo normos yra viršijamos desimteriopai ar daugiau ties Druskininkais, Alytumi, Prienais, Jurbarku ir Šilute ir dėl to ten negalima maudytis. Užteršta ne tik bendrai, bet ir ligas sukeliančiais mikrobiais. Panašiai užteršta ir Baltijos jūra, todėl siūloma maudytis baseinuose.

— Pažaislio architektūrinis ansamblis, kuris yra vienas iš nedaugelio Lietuvos ryškių baroko paminklų, buvo pradėtas restauruoti 1971 m. Neseniai restauruotojai baigė atnaujinti šiaurinį vienuolyno korpusą, o dabar restauruoja bažnyčios freskas, pietinę vienuolyno dalį.

— Lietuvos KP centro komitetas konstatavo, jog Lietuva šiuo metu yra industrine agrarine Respublika, kurios ūkis pagal daugelį ekonominių rodiklių viršija vidutinį Sąjungos lygį ir yra viena iš ekonominių požiūriu labiausiai išsivysčiusių sąjunginių respublikų. Tačiau dėl centralizavimo iš Maskvos sumažėjo gamyba ir susidarė padėtis, kad disponuojama tik vienu desimtadaliu gamybinio potencialo.

— Vilniuje dvylikai miesto gatvių, aikščių ir skverų grąžinti senieji istoriniai pavadinimai. P. Čaikovskio gatvė vėl vadinama Etmonų; B. Dauguvietio gatvė sugrąžintas Odminių vardas. Pionierių vėl pavadinta Barboros Radvilaitės vardu, B. Sruogos vėl atstatoma į Šv. Jono gatvę. V. Knyvos ir Partizanų gatvės vėl sugrąžinti jų senieji vardai: Šaltinių ir Naugarduko.

Per visus praėjusių metų įvykius mums naujai išmoktos Gedimino aikštės pavadinimas vėl atstatomas į originalų „Katedros aikštės“ vardą. Lenino prospektas bus vadinamas Gedimino prospektu, o Raudonosios Armijos prospektas — savanorių prospektu. Be to, F. Dzeržinskio tiltas vėl atgavo savo senąjį pavadinimą — Žaliojo tiltas. Be šių yra dar ir smulkesnių gatvių pavadinimų pakeitimai.

KALENDORIUS

Liepos 25 d.: Šv. Jokūbas apaštalas, Kristupas, Valentina, Aušra, Aušrinė, Mongirdas.

Liepos 26 d.: Šv. Ona, Joakimas, Gluosnis, Greitutė, Meilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:37, leidžiasi 8:17. Temperatūra antradienį: aukščiausia — 89; žemiausia 67, galimybė lietaus. Trečiadienį — aukšč. 89; žem. — 68, karšta ir tvanku.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NEŠIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

KAS YRA TA ALERGIJA? (2)

Išmokime naują alergiją liečiančių pavadinimų. Tada geriau suprasime gydytojo paaiškinimą apie turimą negrovę.

Mediciniškas raginimas

Alergija turi daug skirtingų aptarimų. Visuotini priimtas medicinoje jos aptarimas yra šis: alergija yra kai kurių žmonių nepaprastas jautrumas pašalinėms medžiagoms bei fiziniams ar emociniams stimuliams, kurie kitiems žmonėms nekenkia.

Toks aptarimas nurodo, kad žmogus gali būti jautrus – alergiškas beveik viskam: vištoms plunksnoms, žiedadulkiams, pelėsiams, sporams, vilnai, pienui, kiaušiniams, grybams, šokoladui, vaisių sultims, jūrų vėžiams, aspirinui, penicilinui, ultravioletiniams spinduliams, dulkiams, širdies nuodams, nuodingam vijokliui (poison ivy) ir pan. Toks įjautrinančių kai kuriuos asmenis medžiagų sąrašas yra begalinis.

Kartais žmogus gali pamanyti, kad jis yra alergiškas savo žmonai, ar žmonai vyrui, bet tai yra netiesa. Gyvenime tai esti, kad vyras gali būti alergiškas žmonos kvėpalams ar jos plaukų purškalams, o žmona – jo užsiėmimui ar profesijai. Sakysim, veterinarijus gali ant savo rūbų parnešti į namus katės pleiskanas.

ALERGIJOS PRIEŽASTYS

Kiekvienam gali kilti klausimas: Kas gali sukelti alergiją? Tai klausimas gydytojui, o jis atsakymo neturi. Sakoma, kad fluoridai, dedami į geriamą vandenį apsaugai nuo dantų gedimo, gali sukelti alergiją jiems. Nors šio krašto Alergijos akademija praneša, kad nėra jokio įrodymo, jog geriamas fluoriduotas vanduo būtų nepakenčiamas ar sukeltų alergiją fluoridams. Vienok yra studijų, nurodančių, kad kai kurie žmonės gali įvairių stiprumu nepakelti tokio vandens.

Pašalinė medžiaga, kuriai žmogus yra jautrus visai teisingai gali būti laikoma asmeniniu nuodu tam žmogui. Toks nuodas ta alergiją sukelianti medžiaga medicinoje vadinama Alergenu (allergen) ar Antigenu (antigen). Prisiminkime ir supraskime, kiek pagalvoje, tuos pavadinimus.

Kaip nuodas, tas alergenai (ar antigenai) pasiekia savo taikinį? Jis pasiekia jautrų žmogų įvairiais keliais: kvėpuojamu oru, valgiu, gerimu, prisilietimu, injekcijomis ir per fizinius bei emocinius veiksmus.

Alergija yra labai asmeniškai, individualizuota negrovė. Tas pats alergenai, vienam žmogui sukelia savitas reakcijas, kitam asmeniui gali sukelti skirtingas reakcijas. Sakysim, riestutų valgymas vienam gali sukelti akių patinimą, o kitą išberti krūpiais, trečiam vidurius paleisti, ar ketvirtam sukelti galvos skausmą.

Dar painesnis yra būdas, kaip alergenai negrovę sukelia. Jo sukeltus simptomus nebūtinai lemia kelias, kaip jis žmogaus kūne atsirado. Pvz., tam tikrų maisto (alergenų) įkvėpimas gali sukelti išbėrimą odoje, o tam tikro maisto valgymas gali paveikti žmogaus alsavimą, nesukeldamas blogo virškinimo, ko, logiškai galvojant, galima būtų laukti.

Beveik nėra kūne organo, kuris būtų saugus nuo alerginio išpuolio. Dabar naujausias mediciniškos žinios tvirtina, kad alergija gali įtakoti išsivystymą chroniškų negrovių, kaip artritas, reumatinė šiltnė, inkstų ligos ir net nevaisingumas. Atsiranda net tokių tyrinėtojų, kurie kiek kaltina alergijas ir dėl žmogaus perankstyvo senėjimo.

Kas atsitinka, kai alergenai patenka į kūną?

Iki smulkmenų nėra žinoma, kas atsitinka alergenui (įjautrinančiai medžiagai) įsitraus į žmogaus kūną. Daugumos medicinos žinovų dabar yra priimta sekanti teorija apie alergijos veikimą. Normaliu atveju žmogaus kūnas reaguoja, kai pas į jį atsiranda svetimkūniai (arba čia vadinami antigenai). Ta reakcija pasireiškia pagaminimu proteinų – baltyminių medžiagų, vadinamų „antikūniais“ (antibodies). Jie kūną saugoja nuo žalingų svetimkūnių (antigenų) poveikių.

Tuos mūsų daugumai naujus du žodžius kiekvienas supraskime, įsisąmoninkime, išmokime ir atsiminkime. Antigenas (antigen) yra kūniui svetima medžiaga, patekusi į kūną ar atsiradusi ant jo paviršiaus. O kūniui į tą svetimybę – antigeną reaguojant, kūnas pats pasigamina nuo tos svetimybės apsaugančią medžiagą, vadinamą antikūniu (antibody).

Štai kas atsitinka, kai, sakysim, į kūną patenka bakterijos, kurios veikia kaip antigenai, arba dar kitaip pavadinant – alergenai. Kai atsiranda kūne svetimos bakterijos, kūnas mėgina saugotis nuo jų blogo poveikio – mėgina jas naikinti ar padaryti neveiksmingomis, pasigaminamas baltymines medžiagas, proteinus, vadinamus antikūniais (antibodies), kurie tas bakterijas sunaikintų, veiktu prieš jų žalingą veikimą.

Vien vyro su žmona pasisveikinimas gali sukelti alergiją, nes vienas antro kvėpalams ar odelonui gali būti alergiškas.

Smulkiau apie antikūnius

Čia šiaip žmogui kiek sunkiau suprantamas dalykas, todėl atidžiai ir pamažu skaitykite ir pajęsite suprasti. Kiekvienas asmuo pasigamina jį saugantį antikūnį (antibody), kai jį paveikia antigenas – įjautrinanti medžiaga. Medicina ta kūno pagaminatą antikūnį vadinu imunoglobulinu G (immunoglobulin G). Jį pasigamina tiek medžiagoms alergiškas, tiek ir ne alergiškas asmuo. Kiekvienas žmogus taip ginasi nuo įsibrovėlių. Kokia nuostabi Tverėjo galia apripianti žmogų: net jam pačiam nieko apie tai nežinant ir neįsijaučiant, jis yra saugomas pats savo priemonėmis.

Bet čia ir prieiname tai, kuo alergiškas žmogus skiriasi nuo

Gail. sesuo Elena Peržinskienė praneša kaip maistu gintis nuo vėžio Alvido pažmonyje, Lietuvos sodyboje.

Nuotrauka M. Nagio

ne alergiško. Mat, alergiškas žmogus pasigamina priedui (iš prigimties tokią gali turėti) dar ir kitą antikūnį, vadinamą imunoglobulinu E (immunoglobulin E), kuris chemiškai skiriasi nuo čia minėto imunoglobulino G. Ir tuos du pavadinimus išsimeklime.

Taip ir išsina: medžiagoms neįjautrus (nealergiškas) asmuo negauna alerginių negrovių dėl to, kad jis dėl savos tokios prigimties nepasigamina to antros rūšies antikūno – imunoglobulino E, kuris sukelia alerginę reakciją.

Chemiškai išsireiškiant, alergenai ar antigenai yra daugiausia baltyminės medžiagos (proteinai). Tik kai kurios jų gali būti tam tikros rūšies saldžios medžiagos – cukraus formos – polisacharidai (polisacharides) ar kombinacija iš abiejų – proteinų ir cukraus.

Kodėl paprasta medžiaga sukelia alergiją?

Dabar klausite, kodėl tokios paprastos medžiagos, kaip aspirinas, penicilinas ar nuo

dingojo vijoklio nuodas (toksinas) gali būti alergenais – alergijos sukėlėjais? Atsakymą irgi prašom gerai išsimeklėti ir suprasti.

Tyrinėtojai priėjo išvadą, kad tos paprastos medžiagos, moksliskai pavadintos (ryšium su alergija) haptenuis (HAPTENS) tampa alergiją sukeliančiomis vien todėl, kad jos susijungia su kūno proteinais. Medžiagos, nesusijungusios su kūno proteinais, nesukelia alergijos. Alerginas, kuris tokiu būdu pasidaro aktyvus, yra laikomas haptenu su proteinu (haptenu-protein) kompleksu.

Išvada. Nors alergijos kilmės išaiškinimas ir yra kiek sudėtingesnis ji mums reikia žinoti, nes tada išmintingiau orientuosimės alergijos reiškiniuose. Daugiau tuo reikalu kitą kartą.

Patiskaityti. Lou Joseph, Allergy. Budlong Press, P.O. Box 31032, Chicago, IL

SAUGIAUSIAS, VEIKSMINGIAUSIAS IR PIGIAUSIAS ŠIRDIES SKLEROZĖS TVARKYMAS

Klausimas. Mano giminaitis prašo prisiųsti į Vilnių jam vaistų nuo širdies arterijų priskirtimų. Aš pats netrukus važiuosiu į Vilnių ir noriu jam nuvežti, tik nežinau kokių.

Atsakymas. Toks širdininkas turi elgtis sekančiai. 1. Nuodugniai išsitiirti kraują, ypač naudinga žinoti savo pilno cholesterolio kiekį, trigliceridų, gerojo cholesterolio, cukraus ir šlapimo rūgšties. Tai bus išsities tas kas tolimesnei veiklai. 2. Dabar jau susiaurėjusias širdies arterijas platinę sekančiai: Nuolat naudok sekančius vaistus: ilgai veikiantį nitrogliceriną, 6,5 mg, po vieną kapsulę

kas 12 val.; procordia, 20 mg kapsulės, po vieną kas 12 val. inderal (generic), 20 mg tabletės, po vieną kas 12 val. Ligonis turi turėti su savimi paprasto nitroglicerino (po liežuviu padedamas tabletės; jos greit genda), ir paimti kai sunkiau padirbus krūtinėje atsiranda skausmai. Jos veikia 4-5 minutes.

Iš dabar jau susiaurėjusių širdies arterijų reikia valyti skretulius sekančiu būdu: Valgyk ovo-lacto vegetarišką maistą (prisilaikyk Alvido dietos). Tai vaisių, daržovių, rudų ryžių, penkių arbatinių šaukštelių SAFFLOWER aliejaus per parą (Lietuvoje saulėgrąžų aliejus), per 24 val. tuzino kiaušinių baltymų, šviežių kopūstų arba brakoli įvairiausiame pavidale. Be to, per parą suvalgomas trys morkos ir šeši svogūnai. Apsieinama be jokios žuvies ir jokios višties, o apie bet kokią mėsą ne nepagalvojama tol, kol kraujo cholesterolis nukris iki 130 mg%, o gerojo cholesterolio kiekis nepakils mažiau kaip iki 60 mg%. Imama zinc sulfatė, 200-mg tabletės, po vieną tabletę kasdien, pavalgus, ir niacino, 500-mg tabletės, po tris tabletes kasdien. Nebijoti pusvalandžiui atsirandančio odos paraudimo. Šį vaistą pradėti imti, prisiprinatant prie jo. Pradžioje ketvirtį tabletes per dieną – per tris dienas, vis ketvirtį dinandant per tris dienas iki pilnos dozės.

Jokie kitokie vaistai nenaudotini, nes jie turi stiprius pašalinius veikimus, kartais labai sunkius, net mirtinus. Dar vienas blogumas su kitais vaistais cholesterolui sumažinti yra tai, kad reikia kraują tikrinti kas kelios savaitės, o tas kainuoja, nes Medicare nemoka už taip dažną tikrinimą.

Čia randačiojo patirtis: net paveldėtas kraujo suriebijimas (400-500 mg% cholesterolio), kuriam dabar praktiškai nėra pagalbos, naudojant čia minėtą maistą, ir avių sėlenų (oat bran) po 1-2 puodelius su nugriebtu pienu (skim milk) kasdien cholesterolis sumaž visų 100 mg% per keletą mėnesių. Nuo tokio suriebijimo reikia gintis kaip nuo vėžio – jokių pastangų nesigailinti ir neleidžiant gydomosi pro pirštus. Aišku, ligonis turi pakeisti gyvenimo būdą: nerūkyti, negirtauti, netinginiauti. Privalo darbuotis, turi džiaugtis gerais dalykais ape save – būti visada gerai nusiteikusių ir toliau

visšos veiklos, kuri gali būti šio fondo remiama. Kuo daugiau mes prašysime, tuo daugiau gausime. Čia yra vienas atvejis, kur daugybė organizacijų išvijoje ir Lietuvoje galėtų atnešti gerų rezultatų.

Nenoriu skustis, kodėl daug mažesnis latvių ir estų išsivijęs sugebėjo gauti finansinę paramą, o lietuviai negavo, bet paskatinti organizacijų valdybas, kad nedelsiant imtųsi iniciatyvos prašymams paruošti. Dėl didesnių sumų ir pagreitinti lėšų gavimą, manyčiau, prašymai turi būti paruošti profesionaliai. Siūlyčiau į pagalbą kviešti lietuvių kilmės profesorius, kurie turi patyrimo šioje srityje. Mažesniems sumoms prašymai gali būti paruošti ir fondo tarnautojai padės suredaguoti. Noriu pridėti, kad patikėtinių tarybos susirinkimas yra rugsėjo mėnesį. Jeigu norima, kad prašymai būtų svarstomi per šį posėdį, jie turi pasiekti fondo įstaigą prieš rugpjūčio pirmą.

Vėliau gauti prašymai bus svarstomi tik iki 1990 metų sausio mėnesį. Taip pat reikia suprasti, kad nevisi prašymai bus patenkinti greitai. Gal reikės kelis kartus prašyti ir paklausti, bet gausime stambesnes sumas.

Prašymas paramos iš fondo nėra elgetavimas, bet reikalavimas gauti, kas mums priklauso. Lietuvių kilmės amerikiečiai kiekvienais metais sumoka milijonus mokesčių. Jeigu po antro pasaulinio karo Amerika ekonomiskai ir politiskai atstatė karą pralaimėjusias valstybes, tai dabar yra laikas padėti atstatyti Rytų Europą ir Pabaltijį.

Prieš pradėdant rengti formalų prašymą galima su fondo įstaiga susisiekti, išdiskutuoti savo idėjas ir preliminarinius planus. National Endowment for Democracy adresas yra: 1101 Fifteenth St., N.W., Suite 203. Washington, D.C. 20005. Telefonas: 202-293-9072.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

gyvenimu džiaugtis be dešrų, kiaušienos, taukų, kugelio su grietine, be kotletų ir be vokiško alaus. Reikia gydytis visas turimas negales, ypač cukraligę, podagrą, gužio liaukos netvarką. Visi kiti turi, prisitaikę prie tokio gydymosi, ligoniu įvairiopa talkinti. Sėkmės! Vėl parašyk.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – 337-1285

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, IL.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2616 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tamaso kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, IL.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, IL 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2636 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-8848

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsipleišusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalai esant atvažiuoti į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5835 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KIDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tamaso kabinetai perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

NEBAUDŽIAM NUSIKALTĖLIAI

Šį rašinį pradėsiu ligi šiol mums neįprastu būdu — per spausdindami korespondenciją iš Vilniuje leidžiamo neformalaus biuletenio „Tribūnos“ (Nr. 8, 1989). Štai ji.

„Anykščių rajone, Skiemonyse, š.m. gegužės 13 d. buvo laidojami 1945-1949 metų partizanų palaikai. Palaikų paieškas organizavo Skiemonių parapijos ir Anykščių tremtinių klubo žmonės. Partizanų palaikai rasti netoli vietinių kapinių, dirbamos žemės plote. Ekspertizė atlikę Anykščių gydytojai nustatė, kad partizanų kūnams buvo nukapotos galvos ir rankos — kūnai turėjo tilpti nedidelėje, paskubotai iškastoje duobėje. Nustatytos daugumos žuvusiųjų asmenybės. Tai Antanas Paulauskas, Bronius Žitnikas, Vytautas Čitnikas, Bronislavas Ilgutis, Vytautas Kazlas, Antanas Grigas, Steponas Karvelis, Bronius Matukas, Jonas Švilpė, Simonas Slizys, Vaclovas Kobinas, Alfonsas Sargūnas, Bronius Baranauskas, Aleksas Pipiras, Jonas Yla, Dainius Čikauskas, vienas asmuo nežinomas (manoma, kad tai estų tautybės žmogus)“.

Toliau rašoma, kad palaikai buvo sudėti į du karstus, atvežti į Skiemonių bažnyčią, kur šv. Mišias už kankinių sielas atnaušo Skiemonių klebonas kun. P. Adomonis, pasakęs ir nuosūdų pamokslą. Dalyvavo kiti 6 kunigai, į kapines palaikus lydėjusi tūkstantinė minia, plevėsavo šimtai tautinių bei religinių vėliavų, perrištų juodais kaspinais. Buvo pasakyta daugybė kalbų, kuriose iškeltos garbingos partizanų kovos ir jų kančios. Buve renkamos aukos partizanų paminklui statyti.

Tai tik įvykių vienoje parapijoje „kronika“. O tokių ar į juos panašių įvykių buvo kiekvienoje parapijoje. Mūsų spaudoje išsivijo ir Lietuvoje jie nebuvo aprašyti.

Biuletenis „Alytaus sąjūdis“ (Nr. 13-14, 1989) pateikė labai šurpų dokumentuotą rašinį „Vienų Kalėdų kronika“. Čia aprašyti 1944 m. gruodžio 24 d. enkavedistų siuntėjimui Merkinės valsčiaus, Klepotių ir apylinkės kaimuose, kur buvo nužudyti ar gyvi sudeginti 22 gyventojai, sugedinta keliolika sodybų. Str. autorius Jurgis Pakala pažymi, kad ligi šiol minėti įvykiai „dar neišskirti iš dienos šviesos, apie prieš 44 metus buvusį įvykį niekur ne žodžio. Tarytum nieko ir nebūta. Tarytum tik piemuo pliaukštėlėjo botagu per vandenį“.

Veikiant Sąjūdžiui, pr. metų lapkričio mėnesį buvo sudaryta komisija netirtoms žmonių žudynėms karo ir pokario metais atskleisti. Greitai bus metai, kai ši komisija veikia, tačiau jos darbų rezultatai nežymūs. Kita komisija bando suregistruoti — padaryti sąrašus ištremtųjų. Bet šis darbas tik pradėtas. Žudynių bei deportacijų tyrimui yra daug kliūčių. Pirmiausia KGB įstaigos, kurių žinioje yra ano metų dokumentai, neleidžia jais reikiamu būdu pasinaudoti. Yra žinių, kad vadovai tokius KGB jos pirmtakūnų veiklą kompromituojančius dokumentus naikina. Bet ir dalis buvusių tremtinių bei jų giminių nesiakubina registruoti, nesuteikia reikiamų žinių „atsargumo sumetimais“.

O nemažas skaičius budelių bei deportacijų vykdytojų tebėra gyvųjų tarpe. Daugumas jų dar ir dabar užima atsakingas vietas ar yra „nusipelnę personaliniai pensininkai“. Užpul-

ti jie ginasi „nieko nežina“, „nedalyvavę nusikaltimuose, viską suversdami vienam Staliniui. Šiuo požiūriu Marija Mendelienė „Kauno tiesoje“ rašė: „Suvokių Stalino klaidas, tačiau vis dėlto Stalinas nenurėdė nė vieno pirštu ką vežti: vežė savi“. Pridėkime — žiauriai tardė, kankino, žudė. Ir štai dabar, kai tiek daug Lietuvos „laisvėjimo apraiškų“, kai viešai smerkiamos žudynės bei deportacijos, įvykiai tik labai pamazū tiriami, nėra nė vieno kaltininko suimta, tuo labiau niekas nenubaustas. Daugumas jų dabar, sėdėdami aukštuose postuose, savo nusikaltimus pridengė trispalve, nešioja mūsų valstybinius ženklus bei simbolius — „valstybinę atributiką“. Kiti užpultieji savo nusikaltimus bando prisidengti senėjimo (senaties) teise. Tiesa, 1965 m. kovo 4 d. buvo išleistas įsakas „Dėl nuteisimo asmenų, kaltų nusikaltimais prieš taiką, žmoniškumą ir už karinius nusikaltimus, neatsižvelgiant į nusikaltimų padarymo laiką“. 1965.IX.3 paskelbtas įsakas išaiškino, kad senaties nutarimas liečia visus Sovietų piliečius, kurie „asmeniškai dalyvavo žudant ir kankinant tarybinius žmones“, tačiau praktiškai buvo teisiami ir baudžiami tik „nacistiniai karo nusikaltėliai“, jų labai stropiai ieškant netgi užsienyje. Tačiau neteko girdėti, kad kas iš pačių bolševikų budelių būtų rimčiau tardytas ar nubaustas. Užpultieji kaltininkai ginasi, kaltę už žudymus dažniausia suversdami raudonosios armijos daliniams, kuriuos jie egzekucijai tuomet pakvietė. Vienas iš tokių nusikaltėlių yra ir mums žinomas Telšiu kalėjimo bei NKVD aukštą pareigūną Petras Raslanas (gim. 1914.III.25), dabar KGB atsargos pulkininkas, pensininkas, šiuo metu, kaip skelbia „Kauno tiesa“, gyvena Vilniuje, Antakalnyje, gražioje Klinikų gatvėje. Jis ir jo bendradarbis Rocius, liudininkų parodymais, laikomais svarbiausi 73 kalinių Rainių miškelyje kankintojai, iškvię rusų karinį dalinį egzekucijai atlikti. P. Raslanas kartais matomas Vilniaus gatvėse, bet šiaip jo jau telefonas „neatsako“ ir nenoris sėdėti priimti. Panašiai elgiasi ir kiti „bendražygiai“, laukdami „geresnių dienų“. Žodžiu, yra didžiuliai nusikaltimai, šimtai tūkstančių aukų, bet „nėra“ nusikaltimų vykdytojų... Nėra ir atgailaujančių už savo kaltę. Iš tokių minėtinas gal tik vienas Danielius Todesas, aukštąs NKVD pareigūnas, vienas iš 1941 m. deportacijų organizatorių. Jis paskelbė spaudoje ilgą rašinį, pasmerkė deportacijas, visą kaltę dėl jų suvertė Staliniui ir po to netrukus demitavė... Susidaro įspūdis, lyg ir nepurtotieji geruoju pasirinko Sibiro tremtį, gulagus ir mirtį speigrybių zonoje.

Nusikaltėliai saugiai jaučiasi ir todėl, kad milicijos saugumo, karinės institucijos vis dar yra ne vietinės Lietuvos valdžios, bet Maskvos rankose. O juk „varnas varnui akies nekerta“. Pastaruoju metu Lietuvoje, visose rajonuose, susikūrė iš Sibiro grįžusių Tremtinių klubai, skaičiuoja savo narius šimtais, jų nuostatuose ir praktikoje pabrėžiama, kad tremtiniai nenori keršto ir atleidžia savo priešams nusikaltimus. Tai, žinoma, gražu, krikščioniška. Bet vis dėlto teisinės valstybės valdžios pareiga yra nusikaltėlius išaiškinti ir juos reikiamu būdu nubausti.

b. kv.

MOLOTOVO- RIBBENTROPO SLAPTIEJI SUSITARIMAI IR MES

Pasaulinės spaudos komentarai po 50-ties metų

J.V. SUDUVAS

Okupuotoje tėvynėje ir išsivijoje mes, kaip gyvi liudytojai, stovime išvakarėse žiauriausio istorinio smurto, kurį prieš pusę šimto metų įvykdė Hitlerio naciai ir Stalino bolševikai 1939 m. rugpjūčio 23 d., Maskvoje pasirašydami vadinamąjį Molotovo-Ribbentropo paktą ir slaptuosius protokolus, pagal kuriuos abiejų imperalistų buvo pasidalintos Pabaltijo valstybės: Lietuva, Latvija ir Estija. Apgaule ir kariniu smurtu buvo sutryptos jų nepriklausomybės, įvykdytas planingas jų gyventojų naikinimas. Nors, artėjant istorinio fakto suakčiai, Maskva ir stengiasi ignoruoti slapųjų susitarimų buvimą, tačiau Vakarų Vokietijoje saugojami susitarimų archyvai jau prieinami ir didžiai pasaulio spaudai.

Štai birželio 22 dieną įtakingas New Yorko „The Wall Street Journal“ savo internacionalių žinių skyriuje paskelbė platų savo korespondento Peter Gumbel straipsnį: „Secret Nazi-Soviet Pact Haunts Gorbachev“ (Slaptas nacių-Stalino paktas persekioja Gorbachovą). Jame Gumbel rašo: „Bonnoje Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerijoje, pilkoje plieninėje spintoje saugojamas Sovietų istorijos skeletas, kuris persekioja M. Gorbachovą ir jo glasnost politiką. Joje kabo ir spalvotas Rytų Europos žemėlapis, padalintas į 28 skyrius. Dešiniojo žemėlapio pusėje tuojau po miesto Brest Litovsk (Lietuvos Brasta) padėtas riebus Joseph Stalino parašas mėlynu rašalu. Parašo gremzdikas raidžių išlankstymas nusitęsia 22 inčus. Šalia jo Hitlerio užsienio reikalų ministro Joachim Ribbentropo kompaktinis parašas raudonu rašalu. Po parašais data: 28(IX)39. Sept. 28, 1939. Prie žemėlapio yra krūva originalių istorinių dokumentų-protokolų, kurie liudija, kaip 1939 metais nacinė Vokietija ir Sovietų Sąjunga pasidalino Rytų Europos valstybes. Žemiau Stalino parašo žemėlapyje išvesta juoda, raityta linija, kuri rodo Lenkijos pasidalinimą.“

Tvirtinimai dėl
suklastojimo

Maskva teisinasi — rašo toliau Peter Gumbel —, kad jie negali surasti savo archyvuose slapųjų protokolų ir esą V.

Vokietijos archyve esą protokolų mikrofilmai yra suklas-totai padirbti. Šitas rusų tvirtinimas Vakarų jau seniai buvo atmestas. Plačiau jis iškilo Gorbachiovui paskelbus „glasnost“ politiką Sovietų Sąjungoje, Pabaltijo respublikoms reikalaujant panaikinti Molotovo-Ribbentropo paktą ir patiems Rusijos istorikams susidomėjus slapųjų protokolų turiniu. Ir pats Gorbachiovas praėjusių metų spalio mėnesį, kai Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl lankėsi Maskvoje, savo paparste paneigti praities klaidas, nes istorinių įvykių tiesa yra nenuginčijama. Ji turi laiduoti pasitikėjimą paskelbtą „glasnost“ politiką, nors tas ir sudaro degančią vidinę problemą sovietinėse Pabaltijo valstybėse. Šis klausimas buvo iškeltas Pabaltijo valstybių delegatų pavasariname šių metų deputatų suvažiavime Maskvoje, Gorbachiovas, kad ir nenoromis, leido sudaryti specialistų valstybinę komisiją Stalino-Hitlerio susitarimams iširti.

Nors oficialioji Kremlius vyriausybė laikosi rezervuotai slaptųjų protokolų klausimu, tačiau ir patys sovietų istorikai Maskvos oficiozo „Pravdos“ puslapiuose viešai pasisako. Sovietų istorikas Lev. Bezymensky asmeniškai lankėsi Bonnoje ir peržiūrėjo vokiečių užsienio reikalų ministerijos archyve laikomus sutartų dokumentus.

Sugrįžęs Bezymensky sovietų žurnale „Naujieji laikai“ išspausdino eilę straipsnių, kuriais jis palaikė sovietų istorikų nuomonę, tik pažymėdamas, „kad kol kas dar per anksti pareikšti paskutinių sprendimų susitarimų reikalu“. Paskutiniuoju metu slaptieji Hitlerio-Stalino susitarimai, laikyti V. Vokietijos archyvuose, kelia tokį didelį spaudos susidomėjimą, kad archyvo vedėjas Theodore Gehelin juos perkėlė iš rūsių spintų į pirmąją ministerijos rūmų aukštą, kad jie būtų lengviau suinteresuotiems prieinami, — rašo P. Gumbel.

Slaptųjų dokumentų
mikrofilmai

Karo metu, alijantams pradėjus bombarduoti Berlyną, 1943

metais dauguma slapųjų nacių Užsienio reikalų ministerijos dokumentų buvo nufilmuoti ir iš Berlyno išvežti. Pasibaigus karui, 20 filmų rulių talpinančių 10,000 dokumentų, Carl von Loesch, kuris dirbo Ribbentropo ministerijoje, filmų dokumentus atidavė Britanijos armijos saugumo karininkui Muehlhausen mieste, kada ji įžengė anglų armija. 1965 metais pagal susitarimą visus filmus ir kitus slapτους dokumentus britai perdavė vokiečiams. Nežinut, kad originalas slapųjų protokolų ir žuvs, yra filmų kopijos ir daug originalių dokumentų, kurie liudija Stalino ir Hitlerio susitarimus. Šalia spalvoto žemėlapio su Stalino ir Ribbentropo parašais, rodančiais demarkacijos liniją tarp žemių pasidalinimo, yra ir 1939 m. rugsėjo 23 dienos nepuolimo paktas odinėje pakepėje su dideliais auksiniais sovietų ir rusų antspaudais ir paaiškinimais, kokiomis sritimis Vokietijos-Sovietų Rusijos siena turi būti išvesta.

Pagaliau iš Vokietijos ambasadoje Maskvoje šiuo metu yra mašinraščio ir rankraščio papildyti sutartų protokolų nuorašai, kada jie buvo aptarti ir surašyti. Viename jų rašoma, kaip rugpjūčio 23 dieną Ribbentropas iš Maskvos telefonu kalbėjo su Hitleriu, prašydamas patarimo, kadangi Stalinas reikalauja, kad į sutartį būtų įrašyti dar du Pabaltijo valstybių uostai prie slapųjų dokumentų. Hitleris iš Berlyno skubiai atsakė: „Taip sutikta“ — taip užbaigia savo ilgą straipsnį Peter Gumbel „The Wall Street Journal“ Bonnos korespondentas.

Šią skaudžią ir tamsiausią dėmę visoje Lietuvos istorijoje praėjusių metų rugpjūčio 23 dieną gausi demonstracija paminėjo okupuotos tėvynės lietuviai Vilniuje prie šv. Onos bažnyčios. Šiais metais jie rengiasi dar plačiau ją minėti, o apie tai jau rašo ir Peter Gumbel savo straipsnyje. O kaip ją sutikti ruošiasi lietuvių kolonijos plačiojoje išsivijoje? Juk visi mes esame to klastingo politinio sandėrio aukos. Atsiliepiu vien savoje spaudoje dar nepakanka, reikia konkrečių žygių, kad tai pastebėtų ir amerikiečių didžiosios žinių agentūros.

LIETUVIŠKOM TEMOM

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Prancūzijoje leidžiamas „Solidarnosc“ simpatikų mėnraštis „Kontakt“ birželio mėn. laidoje vėl gan daug vietos paskyrė Lietuvai. Tai nuopelnas Egles Juodvalkės, kuri beveik kiekviename mėnraštyje skaitytus supažindino su šiandieninės Lietuvos padėtimi. Šį kartą ji pradeda Lietuvos Laisvės lygos atsisaukimu, kuris kviečia lietuvius nepasiduoti kiršinanciai rusiškai propagandai, siekiant lietuvių-lenkų nesantikos. Laisvės lygos atsisaukime taip pat nurodoma, kad lenkų kariuomenė 1920 m. nugalėdama prie Vislos Tuchačevskio raudonąją armiją, kartu apsaugojo Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. Apgailestaujama, kad Vilniaus arkikatedroje nėra lenkiškų Mišių tikint, kad jos ras vietą visiems tiems, kurie save laiko lenkais. Primenami lenkų dienraščiai „Czerwony Standart“ pasirodę straipsniai lenkiškų mokyklų klausimu.

Malonu, kad Eglė Juodvalkė palietė svarbią kiekvieno kultūringo žmogaus gyvenimo dalį — sportą, primindama, kad anksčiau visi Sov. Sąjungos sportininkai užsienyje buvo vadinami rusais. Įsteigus „Sąjūdį“ bei lietuviams „atradus save“, pasaulis sužinojo, kad dar egzistuoja Lietuva, apgyvendinta lietuvių tautos, lietuviškom pavardėm. Čia autorė remiasi „International Herald Tribune“ vasario 13 d. dienraščiu ir jame tilpusiu straipsniu apie Rimą Kurtinaitį. Jis dalyvavo kasmetinėse kamulio į krepšį metimo varžybose JAV (tik ne pirmenybėse). Dienraštis R. Kurtinaitį atžymėjo kaip lietuvių. Kaunietis buvo atsivežęs ir mūsų trispalvę.

Plačiai aprašoma Lietuvos nepriklausomybės minėjimo iškilmė Kaune ir Vilniuje (apgailestauti reikia, kai rašoma „Kowno ir Wilno“), priešrinkiminė propaganda, uždaranč „Sąjūdžio“ savaitinę televizijos programą, „Jedinstwo“ organizacijos įsteigimą bei Rukainiuose (Vilniaus raj.) įkurtą „Lenkišką tautinį administracinį rajoną“, kuriame oficiali lietuvių kalba yra neprivaloma. Mat, čia gyventojų daugumą sudaro lenkai. Žinių pabaigoje pranešama, kad Lietuvos nepriklausomybės proga sveikinimus perdavė L. Valensa, bei Balio Gajausko atvykimas į JAV.

— Vinciai!... — atško Izabelė nustebsi. Vincuti, tai tu komunistas!... — nusiminimo apgaubtu veidu žvelgė Izabelė Kiauneį ir akis.

— Neišmane, nei aš komunistas, nei juo būsiu... Velniai juos ir jų partiją, — nusispjovė Vincas apsidairydamas. — Gyventi reikia — gyvas į žemę nelįsi. Tuo tik ir apsidraudžiau nuo armijos ir frontų. Žmonių jiems reikia ne vien frontams. Lentpjūvės meistrai, vokiečiai išvažiavo. Gateri taisyti geriausiai moku tik aš. Kito žmogaus dabar jie neturi, todėl ir palikau nemobilizuotas. Lentpjūvės duotas karinio komisaro įsakymas skubiai gaminti statybinių medžiagą kariuomenės barakų statybai. Ateina ruduo, juk žinai, kad Kazlų Rūdos miške raudonarmiečiai gyvena palapinėse. Kalbama, kad jie čia pasiliks gyventi ir po karo. Jiem ir statomi barakai. Dėl to ir pasiūlė būti brigadininku, ar į frontą. Žinoma, padėjo ir Jurgis Grybauskas. Dabar jis įsitaisęs miestelio komitete, kažkoks darbo kadru viršininkas. Landus, kaip velnias, visur prisitaiko. Pažįsti jį ir tu?...

— Žinoma, pažįstu. Lenda prie manęs, prašo draugauti. Visko jis man žada...

— O kaip į tai tu?... — įtartinai paklausė Vincas rūskanu veidu.

— Aš... aš draugaučiau su Grybausku, su tuo plevēsa, bedievu?... Jis ir į bažnyčią neina, rūgoja ant kunigų, kad jie žmonių išnaudotojai, o pats iš savo tėvų gyveno ir niekur nedirbdavo. Aš bėgu nuo jo, — užsidedusi išliejo savo pyktį Švelnytė, nuramindama Vincą Kiaunę.

— Gera mergaitė. Lengviau ir man ant širdies, kad nemėgsti Grybausko. Dabar supranti, koks aš komunistas, prisitaisyti reikia, kol ateis laikas, — apkabindamas Zabutę džiugavo Vincas.

(Bus daugiau)

SKAIDRUPELIO RŪPINTOJĖLIS

Apysaka iš partizanų kovų metu

J. VIZBARAS-SUDUVAS

— Vincai, ar turi tricolių vinių? Jų gauti šiuo metu sunkiau, nei lašinių.

— Turiu šiek tiek, bet vargiai užteks. Apie vinis kasdien galvoju, o jų daug reikia. Teiravausi krautuvėlyje Jūrėje, Višakyje — neturi. Skundėsi, kad visas atsargas rudžiai paėmė apkasų rengimui, o iš Prūsų daugiau neatveža. Nesitikiu tokios greitos jūsų pagalbos, nežinau nei ką daryti?!

— Palauk, pas mane jų turėtų būti šiek tiek like nuo praėjusių metų tvarto statybos. Buvau nupirkęs visą dėžę. Žinoma, jei kas neiškopinėjo. Rytą atnešiu. Dabar eiva į kiemą supjaustyti balkeliams sijas. — Abu išėjo į kiemą.

Šilkinės voratinklų gijos draikėsi melsvoje rugšėjo dangaus plotmėje. Prie plentų ir viešelių riogsojo sudegė tankai, sudažytos patrankos ir griovius suverstį vežimai. Laukuose — dirvose sugniūžę, pajudavę šen bei ten styrojo ir klounus nesuvežtų javų rikės, išdrakytos šieno kupetos, išbraidyti nepjauto vasarojaus ruožai. Prie apdegusių, ištuštėjusių sodybų slampinėjo šunės, baubė nepamelžtus karvės. Pievose šlubavo nuvaryti, palieję arkliai. Namuose užsilikusius gyven-

tojus terorizavo besibastantys raudonarmiečių būriai, iš Rytų plūstančių, alkanų ubagų gaujos, atimindami iš gyventojų visa, kas dar buvo pasilikę nuo pasitraukusių vokiečių plėšimų. Baimė, nevilts ir nežinomas rytojus slėgė žmonių nuotaiką, sugrįžus komunistinei santvarkai ir karo frontų sunaikintą kraštą.

Dauguma jaunų Lietuvos vyrų, vengdami priverstinos Maskvos mobilizacijos karo frontams, pasitraukė į miškus. Vincas Kiaunė, paleidęs į darbą Jūrės lentpjūvės kariniamis reikalams, kaip nepakeičiamas jos specialistas, mobilizacijos išvengė tik laikinai. Kad ir ilgas valandas dirbdamas fabrike, Vincas galutinai įsirengė savo namelį, galvodamas apie šeimos sukurimą.

— Labas, Zabute!... seniai matyta, sutikta? Kur skubi? — užkalbino miestelį sutiktą Švelnytę Vincas.

— Skubi į vaistinę. Močiutė serga, karščiuoja, turbūt persalo, grybus rinkdama. Gal pas Buinicką gausiu „Gaidžio miltelių“ nuo galvos skausmo. Gaila senutės, kenčia, dejuoja...

— Raudonarmiečių pilnas miestelis. Vincų miške jų stovykla. Pavojinga jaunai mergaitei tarp jų maišytis. Nepaliksiu vienos. Eiva drauge. Palydėsiu ir į namus.

— Dėkui, Vincai!... nemaciau ir tavęs ilgą laiką. Galvoju, kad išvykai į Vakarų, mobilizuotas, ar į mišką, kaip dauguma vyrų šiomis dienomis taip pasielgė. O dabar drasiai po miestelių mandravoji: pačiuo rusai, išvės Berlyno šturmuoti, kaip Guzaičių Antanėli, Beinorių Vytuką ir kitus, — susirūpinus kalbėjo Švelnytė.

— Manęs nepaims ir neišvės. Aš ne anie — apsidraudžiau visoki „vaisko“. Žiūrėk!... „Vincas Kiaunė vyriausias brigadininkas Jūrės lentpjūvėje, gaminantioje medžiagą karo reikalams“. Pasirašė Kazlų Rūdos kompartijos sekretorius Anatoly Nikitin. Ruskas ir antspaudas. Nieko nebija!...

Kalnų parke gegužės 20 d. išleidžiant deputatus į Maskvą, „Draugo“ korespondento galvą kažkas pridengia nosine, kad saulė nenušutintų likusių plaukų.

REIKIA PAVERSTI PASAULĮ GĖRIU

DR. A. STATKEVIČIUS

Mes — lietuviai ir Lietuva — esame nedidelė, bet labai svarbi pasaulio dalis. Todėl mums turi rūpėti ne vien Lietuvos, bet ir pasaulinė problema. Juk pasaulinės problemos išsprendimas — teisingumo, taikos, laisvės, dvasinės bei materialinės gerovės problemų išsprendimas — tai ir mūsų beveik visų problemų išsprendimas. Visos žmonijai nuolatoms smaugiančios krizės (ekonominė, ekologinė, socialinė, nacionalinė, seksualinė, taikos, progreso ir pan.) tai vis vienos, visuotinės, globalinės dorinės krizės produkcija. Jau daugumas žmonių ir tautų gana gerai supranta, kad pasaulis be doros — tai pasaulis be teisingumo. O pasaulis be teisingumo — pasaulis be taikos. Pasaulis be taikos — pasaulis be laisvės, be materialinės ir dvasinės gerovės. Pasaulis be visų aukščiausių minėtų šventų dalykų, pasaulis be laimingo gyvenimo. O, be to, tai pasaulis be ateities. Tačiau tikslai tokie mes jį ir turime.

„Susitarimai be kalavijo yra tik žodžiai, negalintys užtikrinti žmogaus saugumo“, anglų filosofas Tomas Hobes. Per tą prabėgusį laiką padėtis pasaulyje mažai pasikeitė.

Tačiau karinių mūsų laikai didele dalimi jau praėjo visiems laikams. O moralinis mūsų, daug svarbesnis už karinį, prasideda dar tik dabar. Jo pergale kartu reikš ir teisingą karinę pergalę. Praktikoje tai bus gėrio pergalė prieš blogį, bus kultūros kūrimo pergalė prieš antikultūros kūrimą, prieš ne-normalaus, nepilnavertio žmogaus ugdymą ir nenormalių gyvenimo sąlygų sudarymą dėl jo.

Nedidelės pasaulio tautos, kaip ir anksčiau, tebėra nelygiatėsės ir politinėje srityje turi beveik vien tikslą maldavimo galimybę. Bet moralinės veiklos srityje jos jau dabar gali ne vien reikalauti, bet net ir mušti. Mušti be gailės. Žinoma, ne fizine, bet moraline jėga. „Paaukoti bijo netgi tas, kuris jau nieko nebijo pasaulyje“, sakė Gogolis. Moraliniu požiūriu kalti amoraluosius prie gėdos stulpo mes turim ne vien galimybę, tai daryti yra mūsų tiesioginė pareiga. Tenka pastebėti, kad moralinės kovos kelias niekad nebuvo kaip reikiant išnaudotas.

Žmonijai reikalinga ne tiek politinė, kiek moralinė vienybė. Vien tikslai joje yra visų tariaimai silpnųjų „Samsono plaukai“. Jais disponuojant mes galime tapti stipresni už visus fizine jėga besiremiančius pasaulio galinguosius. Jau ir dabar daug kas iš „didžiųjų“ su nerimu žvelgia į vis stiprėjančią mažųjų tautų moralinę jėgą, galinčią ir turinčią išvalyti pasaulį nuo viso to, kas jį bjaurio-

ja. Vadovautis vien dabar visur dominuojančia nešvaria politika ir atsisakyti moralinio vadovavimo — tai lygu atsisakyti sveiko proto, tai reiškia uodegą dėti tenai, kur turi būti dedama galva.

Neretai mes girdime kalbant apie politinių studijų centrų steigimą. Tačiau mes niekada negirdim apie moralinių centrų steigimą, apie globalinio dorovės centro steigimą. Juk ne politika, bet dorovė turi koordinuoti visas žmogiškosios veiklos sritis. Politika, jeigu netgi ji ir pakankamai morali, teverta būti vien tikslai dorovės tarnaitė No. 1.

Norint žmonijai išvesti iš universalios ir permanentinės krizės, būtina visus tuos, kurie pasaulyje vienaip ar kitaip sava rankiškai veikia, pastatyti į savo vietą, pasakyti kas iš tikrųjų jie yra ir ko jie verti bei kokie turi būti. Žinoma, tam visam pagrindinis vertinimo kriterijus — dorumo kriterijus — nieko blogo nedarymas sau ir visiems kitiems.

Kaip niekadoms niekam nepavyks įrodyti, kad du kartus po du yra ne keturi, lygiai taip pat niekadoms niekam nepavyks įrodyti, kad daryti ką tai bloga sau ar kitiems yra gera. Nieko tam nepadės ir daktarinė disertacijų apgynimas, akademikų laipsnių suteikimas. Tačiau labai daug kur tam dedamos netgi milžiniškos pastangos.

„Dorovės sektoriaus idėjos, sąvokos, normos, kategorijos ir principiniai pagrindai nėra pasiskolinti ir niekadoms nėra išvedami iš mokslų, meno, logikos ir humanitarinių disciplinų“, rašė filosofas Juozas Leonas Navickas 1988 m. Romoje išleistoje knygoje „Vertybės ir dorovė“ (101 p.). Visa tai mums pateikia gamta amžinų ir nekintamų dėsnių pavidale. Gamta yra Dievo kūrinys. Nesiskaityti su gamtos dėsniais — tai nesiskaityti su Dievu. Gamta su Dievo nustatytais visų gyvenimo sričių dėsniais — tai mūsų amžina šviesa. Kas nuo jos nusigręžė — tam neišvengiama tamsa ir „čia“ ir „ten“.

Ne ašaromis ir ne dejonėmis, ne maldavimais ir ne keiksmams ar klaida gali būti sukurta garbinga ateitis. Jau labai seniai buvo supasta, kad žmonijai išgelbės ne sausi ir žmogui svetimi „rašto žinovai“, ne labai gausūs pasaulietiniai ar religiniai fanatizmai, bet tiksliai dori, žmoniški žmonės. Humanistas E. Hubbard kadaise sakė: „Kad atsirastų nors po vieną didžiulį, tvirtą, neegoistišką sielą kiekvienoje bendruomenėje ir pasaulis būtų išvaduotas“.

Dorovė — tai dienų ir naktį žmonijai privalanti šviesti dvasinė saulė ir tikrasis gyvybės žemėje palaikymo šaltinis. Šiai

saulei labai pritemus — bet kuriuo metu — visai natūraliai gali nutrūkti žmonijos egzistencija. Nutrūkti toliau ramiai gyvenant kitoms biologinėms rūšims ir be perstojo šviečiant fizinei saulei dangaus mėlynėje.

„Rytidienos tautų bendradarbiavimas negali egzistuoti be tarptautinės moralės“, Niurnbergo procese 1946.11.17 d. teigė vyriausias kaltintojas nuo Prancūzijos de Menton („Niurnbergschij“ proces“, t. I, 397 p.). Nuo to laiko praėjo daugiau kaip 40 m. O ta tarptautinė moralė nepasirodė nei teorijoje, nei praktikoje. Tik retkarčiais apie jos būtinumą užsimenama pasauliniuose užsienio kongresuose.

1975 m. išleistoje knygoje „Zemlia tolko odna“ (316 p.) buvo rašoma, kad prie Jungtinių Tautų organizacijos yra įsteigta daugybė įstaigų „turinčių tikslą paruošti visapasaulinę žmogaus elgesio strategiją“. Nuo to laiko taip pat jau praėjo daugiau kaip 10 m., o minėta žmogaus elgesio strategija taip ir nepasirodė. O kol jos nėra — dvasinis badas siaučia ne vien Rytuose, bet ir Vakaruose. 1989.V.10 d. Paryžiaus konferencijoje Prancūzijos ministras Alain Mandelain sakė, jog „Vakarai yra praradę dvasinę jėgą ir kad Sovietų Sąjungos pavergtų tautų kančios ir rytų tautų dvasinė potencinė jėga gali labai daug duoti XXI amžiaus Europai“ („Draugas“, 1989.V.31).

Dabarties ir planuojamos ateities kokybė yra ir bus tiesiogiai proporcinga daugumos valdančiųjų ir jiems pritariančiųjų protų kokybei. Teisus buvo H. Heinė, kai sakė, jog „Pasaulio didingumas visuomet adekvatus jo dvasiniam didingumui“. Yra tiksliai vienas tikras kelias, galintis užtikrinti žmonijai jos egzistencijos pratęsimo galimybę: pasaulį iš to, kas jis buvo ir kas yra, būtina paversti tuo, kas jis turi būti.

Į VISUS IŠEIVIJOS LIETUVIUS

Lietuvoje atliekamas labai svarbus darbas. Speciali komisija, veikianti prie Lietuvos Mokslų akademijos, renka duomenis apie Sibiro tremtyje, kalėjimuose ir lageriuose be kaltės atsidūrusius Lietuvos gyventojus ir apie tuos, kurie tame genocido pragare mirė arba buvo nužudyti.

Komisija iš įvairių Lietuvos vietų jau gavo dešimtis tūkstančių laiškų, kurių visuma tiesiog stulbina savo unikalumu. Pavieniai laišukai gaunami ir iš Amerikos bei Kanados. Visa tai yra neįkainojamas turtas Lietuvos okupacijos istorijai ir mūsų tautos kankinių atminimui.

Renkami duomenys ir apie tuos nusikaltimų vykdytojus. Sudarytoji vyriausybė komisija tiems nusikaltimams tirti jau išskėlė eilę baudžiamųjų bylų.

Ar mes galime pasilikti abejingi tokiame svarbiame reikale? Išeivijoje nėra nė vieno lietuvių, kuris savo turimomis žiniomis negalėtų praturtinti šį mūsų tautos tragiškos lemties archyvą. Pagaliau padaryti išrašą į tuos Lietuvos istorijos puslapius yra kiekvieno mūsų pareiga, nes ten „liaudies priešais“ buvo laikomi ir tie, kurių

gimines ir draugus karo sukuriai nubloškė į Vakarus.

Visi kviečiami susikaupti ir atsakyti į šiuos anketos klausimus apie jums žinomas okupacijos ir teroro aukas:

1. Pavardė, vardas, tėvo vardas.
 2. Gimimo metai ir vieta.
 3. Socialinė padėtis iki tremimo, arešto.
 4. Iš kur ištremtas? Kur suimtas?
 5. Kada ištremtas, suimtas?
 6. Ištremimo, įkalinimo vietos.
 7. Ar palaikė ryšius su Lietuva?
 8. Kada į Lietuvą sugrįžo ir iš kur?
 9. Ar buvo trukdymų sugrįžimui, darbo ir buto gavimui?
 10. Mirimo data ir vieta.
 11. Jeigu reabilituotas, tai kada?
 12. Kitos žinios, kurias norėtumėte pateikti.
- Anketiniai duomenys kiekvienam asmeniui užpildomi atskirai. Nurodykite ir savo adresą. Laiškus su atsakymais į šios anketos klausimus siųskite adresais: Dr. Mečys Laurinkus. MA Sociologijos ir teisės insti-

DRAUGAS, antradienis, 1989 m. liepos mėn. 22 d.

5

tutas. 232600 Vilnius, Mičurino gt. 1-46.

Dr. V. Skudis, Lithuanian Research and Studies Center. 56th Street and Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Siųsdami laiškus į Lietuvą, jų kopijas atsiųskite ir į Lietuvai-

tikos tyrimų ir studijų centrą. Šiame svarbiame reikale kviečiami parodyti pavyzdį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bei jos kraštų valdybos ir įvairios kitos

išeivijos lietuvių organizacijos. **Vytautas Skudis** LTSC mokslinis bendradarbis

A.†A.

HONORE C. BUCHINSKAS

Gyveno Chicagoje. Mirė 1989 m. liepos 23 d., 5:25 val. p.p., sulaukusi 64 m. amžiaus.

Gimė Chicagoje. Pasiliko dideliame nuliūdime motina Helen Buchinskas, dukterėčios Dale Wilcinski, vyras Alan, Donna Maloney, vyras John, sūnėnas Robert Andriulis.

Velionė buvo sesuo a.a. Johanna Andriulis. Kūnas pašarvotas antradienį, liepos 25 d. nuo 6 iki 9 v.v. ir trečiadienį, liepos 26 d. nuo 2 iki 9 v.v. Kenney koplyčioje, 3600 W. 95th St., Evergreen Park. IL.

Laidotuvės įvyks liepos 27 d., ketvirtadienį. Po 10:30 v. ryto apeigų koplyčioje bus nulydėta į Tautines lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę motina, dukterėčios ir sūnėnas bei kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Jean Vance. Tel. 652-5245.

A.†A.

HERTAI MARIJAI VYGANTIENEI

mirus, jos sūnams fil. dr. VYTAUTUI ir med. dr. MINDAUGUI bei jų šeimoms reiškiamo nuoširdžia užuojautą

Vincas ir Šarlotė Ruseckai
Jonas Algis ir Vytautas Petras
Ruseckai bei jų šeimų nariai

A.†A.

VERONIKAI GINTAUTIENEI

mirus, jos dukrą VIDĄ JANKAUSKIENE, šeimą ir visus velionės gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaucia

Kredito Unijos KASOS vadovybė
ir bendradarbiai

Mylimai žmonai

A.†A.

ELENAI KAČINSKIENEI

mirus, jos vyrą, kolegą inžinierių LEONĄ ir artimuosius nuoširdžiai užjaucia

Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų
Sąjungos St. Peterburgo Skyrius

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

LIETUVIŲ GRUPĖS KELIONĖ Rugsėjo 22 - spalio 5 ISPANIJA, PORTUGALIJA, MOROCCO

Bus aplankyta šventovė Fatima, Madridas, Lisabona, Gibraltaras, Grenada ir kt. Poilsis Costa Del Sol paplūdimiuose.

Kaina 1,685 dol. iš New Yorko. Pridėtas mokestis iš kitų miestų.

Kelionės vadovas — **Romas Kezys**

Registruotis ir daugiau informacijų galima gauti kelionių agentūroje

VYTIS Travel
2129 Knapp St.
Brooklyn N.Y. 11229
718-769-3300

Registruojantis įmokama 50 dol. asmeniui.

APLINK MUS

x „Draugo“ gegužinė bus liepos 30 d. ir prasidės šv. Mišiomis Marijonų koplyčioje. Gegužinė bus sodelyje tarp Marijonų vienuolyno ir „Draugo“. Po Mišių bus pietūs ir įvairenybės su laimėjimais. „Draugo“ administracija po šv. Mišių bus atidaryta. Joje bus galima susimokėti prenumeratas, įsigyti knygų ir tautinių dirbinių.

x Melrose Parko ir apylinkės Lietuvos Amerikos klubo narių susirinkimas bus rugpjūčio 6 d., sekmadienį, 2 val. po pietų Otto Mejerio namuose, 1118 N. 20th Ave., Melrose Park, Ill. Kvietiami visi klubo nariai dalyvauti.

x Česlovas Valdemaras Obcarskas, „Audrų išrauti medžiai“, eilėraščių išleisti „Saltinio“ Anglijoje. Sudėti įvairūs eilėraščiai, spausdinti „Saltinyje“ ir kitur arba nespausdinti. Knyga turi su turiniu 83 psl. Viršelį piešė dail. Feliksas Ramonis.

x Elta — Pressedienst, vokiečių kalba išleista lietuviška informacija liepos - rugsėjo mėnesiams Nr. 3. Šiame numeryje yra liečiami daugiausiai dokumentai, pasirašyti 1939 m. tarp Sovietų Rusijos ir nacinių Vokietijos, kitaip vadinamas Ribbentropo-Molotovo paktas. Viršelyje įdėta nuotrauka, kai Molotovas pasirašo, užpakaly stovint Stalinui su Ribbentropu.

x Dr. Aldona Janacienė, Yorkers, N.J., Stanley Berkiel, Antioch, Ill., Kazimieras Jankūnas, Lodi, N.J., Onutė Fieldings, Naperville, Ill., Vaclovas Mažeika, Park Ridge, Ill., Vladas Matulionis, Cleveland, Ohio, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Antanas Bertulis, Gintautas Raulinaitis, A. Jankūnas, A. Kalvaitis, A. Macijauskas, E. Liaugaudas, D. Polikaitis, Matas Baukys, kun. Adomaitis, Jonas Lengvinas, A. Jasmantas, Irena Kerelis, Jolanta Hauptman, Jeronimas Čibiras, P. Stokšus, Jurgis Lasinskas, Jonas Bukas, Genytė Dirsė, Stasys Mockus, kiekvienas pratešdamas prenumeratą, pridėjo po 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Estera Alsenas, Aldona Labanauskas, Kazys Aizinas, L. ir J. Dainauskas, Antanina Gylis, Eduardas Gudelis, Jonas Sakavičius, A. Čepukas, Kazys Gričius, M. Cibienė, Marija Edelis, Ona Kilikauskas, A. Azubalis, Sofija Palionis, J. Palšis, D. R. Stašaitis, E. Kastautas, M. Jaujienė, H. Plaušaitienė, pratešdami prenumeratą, pridėjo po 10 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Video ir stereo aparatūrą siunčiame į Lietuvą. Siunčiame kargo į Maskvą arba Vilnių ir iš kitų JAV miestų. Tiksliai ir sažiningai kargo informaciją persiunčiant jūsų daiktus. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

x Darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787.

x Kargo visą laiką siunčiame į Vilnių arba į Maskvą praneša Romas Pukštys. Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 1-312-436-7772.

x Mok. Juozas Plačas, Dariaus Girėno lietuviškos mokyklos vedėjas ir „Švietimo gairių“ redaktorius, mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje, vyksiančioje rugpjūčio 6-13 dienomis Dainavoje, skaitys paskaitą „Žvilgsnis į lietuvišką švietimą“. Visi besirūpinantieji jaunimo lietuvištinio švietimo yra kviečiami šioje stovykloje dalyvauti.

x Adv. S. P. Žumbakio laisakas „Chicago Tribune“ liepos 2 d. laidoje buvo išspausdintas su pasipiktinimu, kad vokiečiai šaukė dabar „Gorby, Gorby“, kaip anais laikais „Sieg Heil, Sieg Heil!“ Visiems nuostabu, kad vokiečiai taip pasikeitė ir taip pasidarė jautrūs komunistų atstovui, kaip buvo jautrūs nacių vadui.

x Česlovas Valdemaras Obcarskas, „Audrų išrauti medžiai“, eilėraščių išleisti „Saltinio“ Anglijoje. Sudėti įvairūs eilėraščiai, spausdinti „Saltinyje“ ir kitur arba nespausdinti. Knyga turi su turiniu 83 psl. Viršelį piešė dail. Feliksas Ramonis.

x Elta — Pressedienst, vokiečių kalba išleista lietuviška informacija liepos - rugsėjo mėnesiams Nr. 3. Šiame numeryje yra liečiami daugiausiai dokumentai, pasirašyti 1939 m. tarp Sovietų Rusijos ir nacinių Vokietijos, kitaip vadinamas Ribbentropo-Molotovo paktas. Viršelyje įdėta nuotrauka, kai Molotovas pasirašo, užpakaly stovint Stalinui su Ribbentropu.

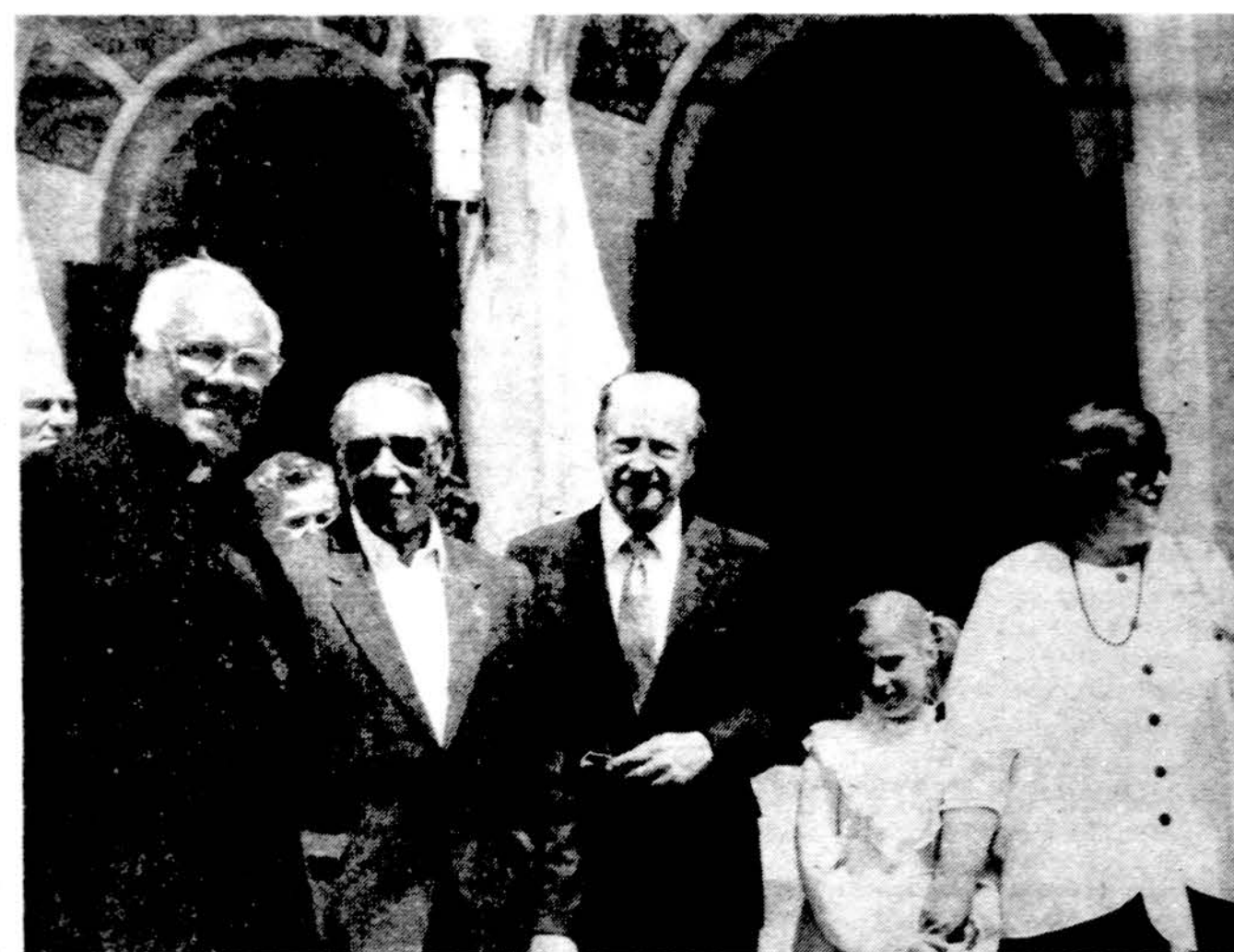
x Dr. Aldona Janacienė, Yorkers, N.J., Stanley Berkiel, Antioch, Ill., Kazimieras Jankūnas, Lodi, N.J., Onutė Fieldings, Naperville, Ill., Vaclovas Mažeika, Park Ridge, Ill., Vladas Matulionis, Cleveland, Ohio, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Vito V. Val., Oak Brook, Ill. Jurgis Fedorovičius, Dorchester, Mass., Ed. Milkauskas, Detroit, Mich., Adolfas Sabaitis, Brockton, Mass., E. Dambriūnienė, Brentwood, Md., J. O. Norkūnas, Hartford, Conn., A. Shillim, Countryside, Ill., K. Jurgėla, St. Petersburg Beach, Fla., N. V. Udris, Birmingham, Mich., atsiuntę po 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuosirdus ačiū.

x Ieškomi: Tamošius Peštukas, Kazimieras Januška, Stasė Januškaitė kilę iš Kupiškio ir gyvenę Chicagoje. Patys ieškomieji, jų vaikai, arba apie juos žinantieji, malonėkite rašyti: **Antanas Grigalis 56-24 — 230th St., Bayside, NY 11364.**

x Amerikos Lietuvių Taryba, susitarus su VLIKU, prašo visas organizacijas ir ypač pavienius asmenis gausiai siųsti Valstybės departamentui, slapto Molotovo-Ribbentropo Pakto 50 m. sukakties progą, VLIKU paruoštą atsišaukimą „APPEAL“ — laišką lankstinuko formoje. Užpildžius ir pasirašius siųsti šiuo adresu: **The Honorable James A. Baker, III, The Secretary of State, Washington, D.C. 20520.** „Appeal“ pareiškimai gaunami ALTO centre ir ALTO skyriuose. Taip pat reikia remti visas kitas pastangas, kuriomis siekiama Nepriklausomybės Lietuvai.

x Julius Lintakas, Oak Lawn, Ill., Adolfas Rūbys, Palos Hts., Ill., J. Prunskis, Treadwood, Ill., Petras Bitleris, Detroit, Mich., Anelė Povilaitienė, Great Neck, N.Y., Marija Noreika, Putnam, Conn., J. Derencius, Palos Hts., Ill., F. Zubinas, Westchester, Ill., Tony Kalvaitis, Ormond Beach, Fla., už kalėdines korteles ir kalendorių kiekvienas paaukojo po 15 dol. Nuosirdus ačiū.

Dalis klausytojų Marijos aukšt. mokyklos salėje išleidžiant Gajauskų šeimą.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

ISKILMINGAI ATSIŠVEIKINTAS BALYS GAJAUSKAS IR JO ŠEIMA

Žymusis disidentas Balys Gajauskas, iškėlęs Sovietų koncentracijos stovyklose ir tremtyje 37 metus, pagaliau praėjusių metų lapkričio mėn. buvo išleistas laisvėn. Gavęs 3 mėnesių vizą, šiuo metu kovo 1 d. iš Maskvos per New Yorką atskrido į Washingtoną. Su juo kartu atskrido jo žmona Irena ir aštuonerių metų dukrelė Gražina. Praleidęs porą dienų Washingtone, vėliau išskrido pas gimines, gyvenančias Santa Monicaje, Californijoje.

Sibiro tremtinys Balys Gajauskas su žmona Irena turėjo progos aplankyti didesniuosius Amerikos miestus, susitikti su lietuviams, pasikalbėti su įvairių organizacijų atstovais ir kai kada su valdžios pareigūnais. Chicagoje jis lankėsi kovo 16-20 d. Taip pat buvo nuvykęs ir į Kanadą. Po viešnagės Amerikoje Balys Gajauskas su šeima grįžta atgal į okupuotą Lietuvą. Ta proga Balfas, kuriam vadovauja Marija Rudienė, surengė atsišveikinimo akademiją su disidentu Baliju Gajausku ir jo šeima liepos 16 d., sekmadienį, 2 val. po pietų Marijos aukšt. mokyklos salėje. Atsišveikinimo akademiją

x Gražina Mačiuka, Stons, Conn., Juozas Kojelis, Los Angeles, Cal., J. Kudirka, Bethany Beach, Del., J. Valaitis, Mt. Brydges, Ont., Kanada, V. Tamošaitis, Hot Springs National Park, Arz., Alg. Dragunevičius Farmington, Conn., V. Ignaitis, Toronto, Kanada, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Algimantas ir Danutė Liaugaudas, Downers Grove, Ill., K. Girdvainis, Lisle, Ill., Anthony Thomas, Woodridge, Ill., Juzė Pliopienė, Toronto, Kanada, A. Rauchas, Palos Hills, Ill., Kazys Gogelis, Redford, Mich., Alfonsas Bacevičius, Ponce Inlet, Fla., Antanas Astrauskas, Oak Lawn, Ill., R. Ošlapas, Libertyville, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntę po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Julius Lintakas, Oak Lawn, Ill., Adolfas Rūbys, Palos Hts., Ill., J. Prunskis, Treadwood, Ill., Petras Bitleris, Detroit, Mich., Anelė Povilaitienė, Great Neck, N.Y., Marija Noreika, Putnam, Conn., J. Derencius, Palos Hts., Ill., F. Zubinas, Westchester, Ill., Tony Kalvaitis, Ormond Beach, Fla., už kalėdines korteles ir kalendorių kiekvienas paaukojo po 15 dol. Nuosirdus ačiū.

atidarė ir pravedė Balfas direktorius ir buvęs Cicero skyriaus pirmininkas dr. Pr. Budininkas, tardamas trumpą šodį. Sol. Algirdas Brazis sugiedo Amerikos ir Lietuvos himnus, akompanuojant Aldonai Brazienei. Toliau buvo pakviesta Marija Rudienė, kuri savo kalboje apibūdino Balfą reikšmę ir jo reikalingumą vargstantiems lietuviams sušelpiti. Ji pažymėjo, kiek daug Balfas yra pagelbėjęs visiems disidentams, atvykusiems į šį kraštą ir taip pat už geležinės uždangos.

Toliau sekė atsišveikinimai. Pirmasis atsišveikinimo ilgesnį žodį tarė vysk. Vincentas Brizgys. Ateitininkų vardu Juozas Polikaitis, Altos vardu — inž. Grožvydas Lazauskas, LKDS vardu — inž. Antanas Rudis, Tautinės sąjungos — Matilda Marcinkienė, Skautų — I. Kerelienė, LB-nės — Birutė Jasaitienė.

Visų kalbėtojų mintys buvo beveik tos pačios: džiaugėsi atvykusiais į laisvę, liūdojo dėl grįžtančių atgal. Visi linkėjo laimingos kelionės ir sėkmės, kovojant už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Ypatingu būdu atsišveikino Lietuvos Vyčių vardu sol. Algirdas Brazis — su daina. Jis padainavo „Kur bakūžė samanota“, „Visi sako“... ir bisui „Kur tas šaltinėlis“, akompanavo R. Mockus.

Dar jautriai kalbėjo Sibiro tremtinys kun. Alfonsas Svarinskas. Jis pasakė, kad su B. Gajausku susipažino koncentracijos lageryje ir dabar tebėra artimi draugai. O gal dar teks susitikti prie Uralo. Pateikiu kai kurias kun. A. Svarinsko mintis: statomi įvairūs paminklai, jo nuomone turėtų būti pastatytas lietuvių motinai paminklas. Motinos išaugino tiek daug patriotų sūnų, nebijo jų ir nebijančių paaukoti savo brangiausią turtą — gyvy-

bę ant tėvynės laisvės aukuro. Be to, kun. A. Svarinskas priminė, jog B. Gajauskas susituokė su savo žmona Irena lageryje be kunigo, ir priesaikos, duotos tarp savęs, tebesilaiko iki šios dienos. Gimus dukrelei, jis pakrikštijo ją Gražinos vardu. Kunigas paminėjo, kad tokių santuokų buvo ir daugiau. Baigdamas palinkėjo B. Gajauskui ir jo šeimai laimingai sugrįžti, mylėti Lietuvą ir dėl jos kovoti. Tada sekė labai šiltas ir jautrus jų atsišveikinimas.

Iškvietas Balfas direktorius ir žurnalistas Vytautas Kasniūnas savo šiltais ir maloniais žodžiais tarė vysk. Vincentas Brizgys. Ateitininkų vardu Juozas Polikaitis, Altos vardu — inž. Grožvydas Lazauskas, LKDS vardu — inž. Antanas Rudis, Tautinės sąjungos — Matilda Marcinkienė, Skautų — I. Kerelienė, LB-nės — Birutė Jasaitienė.

Su didžiausiu publikos entuziazmu ir atsistojimu buvo pagerbtas mūsų disidentas Balys Gajauskas. Padėkoję visiems, o ypatingai Balfui už surengtą atsišveikinimą, B. Gajauskas trumpai priminė praleistas sunkias dienas stovyklose, tvirtą daugumos kalinių valią nepasiduoti — nenusileisti, Balfas šilto rankos pajautimą lageryuose, pradėjo kalbėti apie atvykimą į šį kraštą. Jis pasiūlydė lietuvių išeivijai gyvenimui, išvystyti kultūrą, ypatingai paminėjo enciklopedijos išleidimą. Per visą tą laiką Amerikoje tekę susitikti su įvairių organizacijų vadovais, išdiskutuoti daug svarbių reikalų, kurie reikalingi mūsų atgimstančiai tautai. Dėkojo už malonų ir šiltą priėmimą. Ypatingai padėką pareiškė Marijai ir inž. Antanui Rudziams už jų nuolatinę globą, suteikusiems pamatyti Amerikos žymybes ir pasikalbėti su valdžios pareigūnais. Balfas šalpa juk tikrai dievino. (Manau, kad niekas neklaus, renkant aukas vajaus progą, kur eina Balfas pinigai. A. R.).

Tas aukas, kur buvo renkamas prieš jėgą į salę, B. Gajaus-

kas parvėjęs į ok. Lietuvą ir išteikęs įsisteigusiai Politinių kalinių sąjungai, kuri rūpinasi paminklo statymu, kalinių pergabinimu iš Sibiro ir t.t.

Po to buvo klausimai. Vienas buvo, kodėl grįžta į ok. Lietuvą? Disidentas atsakė, jog jo darbas dar nebaigtas, jis turi jį baigti. Iškėlęs 37 metus dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės siekimo, dabar jis negalės pasitraukti, nes kova dar nebaigta. Buvo ir daugiau klausimų.

Reikia pažymėti, kad Balfas su jo pirmininke Marija Rudiene atliko labai didelį ir kilnų vaidmenį, surengdamas šią išpūdingą atsišveikinimo akademiją su žymiuoju disidentu Baliju Gajausku ir jo šeima. Žodžiais neįmanoma apsaityti, kaip buvo gražu ir jauku pabuvoti kartu su daug išskentėjusiu politiniu kaliniu.

Linkime B. Gajauskui ir jo šeimai laimingai grįžti į tėvynę ir dėl jos kovoti. Mes su jumis. Ant. Repšienė

SVARSTYBOS APIE LIETUVĄ IR IŠEIVIJOS MISIJĄ

Rugpjūčio 13-20 dienomis Dainavoje įvyks 33-tioji Lietuvių Fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė. Šiemet šios savaitės akademinė, o taip pat ir meninė, programa daugiausia skirta besilaisvinančios Lietuvos rūpestiams nagrinėti.

Visi jaučiame, kad paskutiniųjų vienerių metų įvykiai Lietuvoje dramatiškai pasuko tautos laisvės viltis į gerąją pusę. Mes džiaugiamės tomis viltimis, bandome įvairiausiais būdais, organizuoti ir neorganizuotai, sėkmingai ir nesėkmingai padėti atgimstančiai tautai. Tačiau ne visada pagalvojame, kad tas tautos atgimimas keičia, ar bent turėtų pakeisti ir mūsų išeivijos veiklos metodus. Išeivijos misija — siekti Lietuvos nepriklausomybės ir tam skirti visas savo jėgas — yra būtina reikalinga naujos krypties, naujų metodų.

Lietuvių Fronto bičiulių savaitėje bus ir bandoma tą besikeičiančią išeivijos misijos kryptį bei naujus metodus pasvarstyti ir panagrinėti. Pirmiausia bus žvelgiama į tai, kas dabar daroma Lietuvių Bendruomenės, Vliko, Altos, Lietuvių ir Tautos fondų, Balfio ir kitų organizacijų ir kas būtų galima ar būtina reikėtų padaryti. Bus svarstomas reikalingas ir nauda būsimosios veiknių konferencijos. Šiais visais klausimais svarstybos vyks pirmąsias 3 dienas (8.14-8.16) simpoziumais, kuriuose pranešimus padarys: V. Bieliauskas, P. Kisieliūsis, A. Razma, V. Volertas, I. Bubliūsis, J. Kojelis, K. Ambrozaitis, P. Narutis, P. Vaičekauskas, V. Vardys, V. Kleiza, V. Sinkus, V. Dambra, D. Kojelytė, A. Raulinaitis, S. Dziugas.

Ketvirtadienį bus kuriamas atgimstančios Lietuvos vaizdas. Simpoziume kalbės svečiai iš Lietuvos (kun. A. Svarinskas, S.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— Delhi, Ont., šauliai su talka surengė birželio 11 d. birželinį tremimų minėjimą. Po iškilmingų šv. Mišių lauke prie kryžiaus buvo minėjimas. Vadovavo vietos šaulių pirm. G. Rugienis, invokaciją skaitė kun. L. Kemėšis. Pagrindinę kalbą pasakė Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, LB Kultūros komisijos pirmininkė. Rita Pargauskaitė pasakaitė poezijos. Pabaigoje buvo sugiedota Marija, Marija.

— Terešės Jurėnaitės ir Algio Avižienio sutuoktuvės buvo liepos 1 d., šeštadienį, Toronto Prisikėlimo parapijos bažnyčioje. Sutuoktuves palaimino klebonas kun. A. Simanavičius. Vaisės buvo parapijos salėje. Vestuvėms vadovavo jauniosis pusbrolis Juozas Norkus. Jaunoji šeima apsigyvens Los Angeles, Cal.

— Pal. Jurgio Matulaičio šventė iš sausio 27 d., Lietuvos vyskupams prašant, buvo perkelta į liepos 12 d. Toronto šio šventė buvo nukelta į liepos 16 d., sekmadienį. Prisikėlimo parapijoje tą dieną pašventintas ir naujojo palaimintojo biustas.

— Lietuvių Bendruomenės Montrealio apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas Arūnas Staškevičius, vicepirmininkas su liet. org. Vincas Piečaitis, sek. Juozas Šiaučius, išd. Kostas Toliušis, ryšiams su etn. grup. ir pabaltiečiais dr. Milda Danytė, Juodojo kaspio atst. Vytautas Gruodis ir kultūros reik. dr. Rėmijūsis Satkauskas.

Galadauskas ir kt.) ir neseniai Lietuvių lankęsi (B. Brazdžionis, A. Damušis, J. Kojelis, V. Bieliauskas, V. Rociūnas, J. Pabedinskas).

Penktadienis (8.18) — naujų metodų ir veiksmingų idėjų diena, kurioje bus liečiami tokie klausimai: efektyvi mūsų įtaka JAV kongresui; Washingtono įstaigų svarba tautinėms organizacijoms ir tautinės politikos tikslams; ryšiai su didžiąja spauda; politinio centro svarba, tikslas ir siekiai; kaip efektyviai paveikti Lietuvos bylą. Visi šiuo temų ir klausimų nagrinėjimui ir pranešėjai yra jauni Washingtono lietuviai, politikos srities specialistai, profesionalai A. Banionytė, G. Ramonas, T. Brazaitis, L. Kojelis, R. Grybauskas. Ši grupė sudaryta, vadovaujant I. Bubliūnėi.

Šeštadienis (8.19) skirtas nagrinėti ekonominius Lietuvos klausimus. Simpoziumo, kurį organizuoja J. Pabedinskas, remuose dar kalbės F. Palubinskas, A. Damušis, R. Aukštuolis, A. Raulinaitis ir greičiausiai vienas svečias iš Lietuvos.

Tą patį vakarą bus pagrindinis poezijos ir dainos koncertas su poetu B. Brazdžioniu ir soliste D. Markelyte-Dagiene. Kitais vakarais numatyta Laisvės kovotojų vakaras, video filmai iš Brazdžionio viešnagės Lietuvoje, įvairūs pokalbiai bei diskusijos. Savaitės kapelionu bus kun. R. Repšys. Be to, kadangi studijų savaitė yra kartu ir poilsio savaitė, bus bandoma rasti laiko ir pasilinksinti, pasisaulinti bei pasimaudyti. Tik apie miegą teks pamiršti: juk prisimintiniais a.a. Aloyzo Barono žodžiais į Dainavą važiuojame poilsiauti, o ne miegoti.

J. Baužys

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Balfui išleidžiant B. Gajauską. Iš kairės: kun. Jonas Kuzinskas, ilgametis kalinys Balys Gajauskas, inž. Antanas Rudis, G. Gajauskaitė ir Irena Gajauskienė.